

odrazem sil politických, jež hospodářství ožívují a organisují. — Jak by tento hospodářský parlament fungoval? Dával by dobrá zdání o hospodářských otázkách? Ale co jsou to hospodářské otázky a lze je tak snadno oddělit od politických? Kromě toho nebude toto shromáždění nikterak kompetentní. Voňavkár nebude moci poraditi v otázce kovoprůmyslu a zástupce uhelného průmyslu nebude rozuměti koloniálnímu zboží. B. soudí, že to vše jsou příčiny malých úspěchů různých Hospodářských rad. O německé napsal Berliner Tageblatt, že se stala vedlejší kolejí, na niž se posunují otázky, které nikoho nezajímají a které se nechávají usnouti.

V závěru vyslovuje se B. znovu pro silný stát, který se sice radí se zájmovými organisacemi, ale rozhoduje sám ve smyslu politického prospěchu. Žádná reforma státu, nýbrž reformy ve státu, především moderní lidská správa bez formalit a písárení. Rozhodně však žádná diktatura, nýbrž svoboda. I ona má své nevýhody a nebezpečnosti, ale je nejlepší zárukou sociálních zájmů. Vlády potřebují, aby cítily odpor, aby se jim stále vytýkaly jejich omyly a nedbalosti. Je třeba výchovy k demokracii: výchovy ve škole, výchovy občanů, kázně parlamentu i vlád, aby byly s to, aby postupně uskutečňovaly ideál spravedlnosti. B. končí slovní hříčkou Cavourovou: »Věřte mně: nehorší sněmovna je lepší než nejlepší předpokoj (absolutistického vládce).«*

Knížka *B-ho*, jež dobře poučí o různých diktaturách, je zvláště dnes cenná svou neochvějnou věrou v ideály demokracie.

Dr. Konstantin Jelínek.

SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ V ČESKOSLOVENSKU. Publikací Sociálního ústavu Č. S. R. číslo 55. V Praze 1931, stran 160 za Kč 20.

Sociální pojištění v Československu jest publikace informační, vydaná u příležitosti V. valného shromáždění Mezinárodní ústředny nemocenských pojišťoven v Praze (též ve francouzštině a němčině) a zredigovaná dr. Evženem Šternem. Obsahuje tyto odborné příspěvky: Dr. Lev Winter »Význam a cíle sociálního pojištění«, dr. Frant. Trnka »Úrazové pojištění dělnické a jeho reforma«, dr. Josef Pícek »O hornickém pojištění provisiím«, dr. Fr. Janošík »Československé nemocenské pojištění«, dr. Karel Johanovský »O nemocenském pojištění veřejných zaměstnanců«, Vladimír Vydra »Příčiny krise nemocenských pojišťoven v Československu«, Th. Hackenberg »Vývoj svazů nemocenských pojišťoven«, dr. Evžen Štern »Invalidní a starobní pojištění dělnictva«, dr. Jan Gallas »Československé pensijní pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách«, MUDr. Eduard Břeský »O léčebné péči v sociálním pojištění«, dr. Vladimír Klumpar »Finanční politika sociálně pojišťovacích ústavů«, dr. Josef Kotek »Československé sociální pojištění se zřetelem na mezinárodní konvence a pojištění cizinců«, prof. dr. Schoenbaum »Úhrada nároků v československém sociálním pojištění« a »Celkový posudek o stavu československého pojištění a budoucím jeho vývoji«.

Dr. Winter upozorňuje, že pojištěním dělnictva pro případ nemoci a úrazu v Rakousku mělo býti sice zabráněno snahám dělnictva po změně sociálního řádu, že však právě vydání těchto zákonů zvýšilo brzy sebevědomí dělnictva. Po převratu v novém státním útvaru stalo se dělnictvo důležitým činitelem politickým a Československá republika plnila velmi rychle aspoň nejnaléhavější dluhy v oboru sociálního pojištění. Dnes je v Československé republice pojištěn každý, kdo jest v námezdném poměru. Ale nejenom zaměstnanec sám, nýbrž i celá jeho rodina, která s ním sdílí společnou domácnost. Ústřední sociální pojišťovna jest už dnes nejdůležitějším úvěrním ústavem pro stavby malobytů, pro družstevní a komunální podnikání stavební, pro práce meliorační a regulační, pro investiční akce komunální. Ale jest nad jiné důležitým kupcem veřejných dluhopisů a má otevřené pokladny pro potřeby různých fondů veřejných. Ústav dělnického pojištění uvolňuje peněžní trh, jenž nemusí býti tísněn nezbytnými potřebami veřejných korporací; ale ulehčuje také celkovou posici těchto korporací, když je činí neodvisly od soukromého finančního kapitálu. Ústav dělnického pojištění stane se podle

* V originálu: »la plus mauvaise des Chambres est encore préférable à la meilleure des antichambres«.

dr. Wintra v době několika let největším finančním ústavem ve státě, stane se regulativem veřejného úvěru, což nemůže zůstat bez vlivu na vědomí, jaký význam pro celý veřejný život má dělnická třída, jejíž politika vyvolala tento ústav v život. »Nevytyčujeme,« praví dr. Winter, »pro nejbližší dobu cílů dalekosáhlých. Máme pojištěna každého pracujícího člověka. Naše snahy ponese se k tomu, aby pojištění bylo prohlubováno, aby přispělo k zachování zdraví a prodloužení a zajištění života pojištěncův« (str. 9.). Podle prof. dr. Schoenbauma chybí v Československé republice k úplnému vybudování sociálního pojištění již pouze pojištění nezaměstnanosti. Konstatuje, že osvědčila se ve správě nositelů pojištění a při reformách zákonodárství spolupráce zaměstnavatelů a zaměstnanců, již lze děkovati za celkem klidný vývoj pojištění. Pokud jde o jednotlivé druhy pojištění, načrtávají autoři příslušných statí jeho historii, ukazují na dnešní jeho stav, upozorňují na nedostatky a nutné reformy, jež bude nutno uzákoniti v nejbližší budoucnosti. *A. Klimt.*

PRESTON WILLIAM SLOSSON: THE GREAT CRUSADE AND AFTER, 1914—1928. Předmluvu napsali Arthur M. Schlesinger a Dixon Ryan Fox The MacMillan Company, New York, 1931. 486 stran, ilustrace. (\$4.00)

MacMillanovo nakladatelství vydává serii 12 knih — »A History of American Life — pod redakcí profesorů Arthura M. Schlesingera a Dixona Ryana Foxe, kteří patří k novému americkému modernímu hnutí historických věd. Publikace profesora Slossona z Michiganské university tvoří dváctý a skoro nejzajímavější svazek této serie.

Ještě dnes se najde řada konservativních historiků, kteří neuznávají »historii přítomnosti.« Zapomínají, že vlastně otcové historie, jako na příklad Thucydides, psali dějiny soudobých časů. Kniha Slossonova je ukázkou, jak je možno napsat takovou historii na základě materiálu a pramenů posledních 14 let. Autor používá těžké techniky, jako by popisoval historii minulého století. Avšak jeho pojednání nepatří jenom do dějepisectví. Politická věda najde zde spoustu materiálu, který musí být znám odborníkovi, zajímavícimu se o základy a přítomné rozpaky politického systému Spojených Států. Je zajímavé, že řada knih o americkém politickém systému se rozšiřuje denně. Skoro všechny jsou psány s politického stanoviska a metafysika právníká z nich mizí. Největším představitelem této metody je Dr. Charles A. Beard.

Většina knih o americké civilizaci pojednává o poválečném vlivu Ameriky. Slosson si vzal za úkol rozebrati vliv světové války na Ameriku. Je snad dobře, že autor skoro přehlédl vojenské události války, válečnou a poválečnou diplomacii, a specialisoval se na zmatenost amerického smýšlení pod vlivem prohlášení války, poněnáhlé uvědomování, co konflikt znamená, a změnu veřejného mínění, když Amerika vstoupila do války. Slosson se dívá na celé panorama očima sociologa, a pak teprve historika. Již i titul knihy naznačuje částečnou morální degradaci poválečné periody. Přebytek bohatství, politické skandály nejhoršího druhu, které zničily víru mladé generace, veliký počet nových zákonů, — prohibice — to vše mělo vlnu na nezákonnosti a vývoj vlády podsvětí.

Autor je si vědom, že tyto stíny mají svou protiváhu. Vliv ženského hlasování na sociální život, experimenty v novém systému výchovy, vyšší životní úroveň černochoů — toť částečný obraz jasu.

Slosson sebral zde spoustu materiálu, který je plně citován. Autorův styl nejen neunaví, nýbrž baví. Jeho metoda není nikdy ofensivní. I když by mohla být, autor ponechá čtenáři, aby se ji vyčetl mezi řádky. Leckterá zábavná i suchá fakta stojí za zmínku. Dozvíme se na příklad, že v prosinci 1915 Henry Ford poslal expedici do Evropy na lodi »Oscar II.« Jelikož oficiální intervence vlády nepostačila, aby Evropa nechala války, Ford si myslel, že intervence amerických občanů bude míti lepší výsledky. Anebo jak Angličané byli zděšeni, když viděli vojenský časopis amerických expedičních sil — »The Stars and Stripes,« ve kterém vojenská autorita byla úplně zesměšněna. Zapomněli, že nespokojenost amerického vojáka se vybila v takové žurnalistice. Anebo se dozvíme, že americká cen-